

Basnivå avseende samverkansmyndigheters insatser vid mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation

*Myndigheternas insatser vid våld i nära relation ska bedrivas med god kvalitet i hela länet, med en likvärdig rättsäkerhet, skydd, stöd och behandling, oavsett i vilken kommun brottet aktualiseras. I syfte att uppnå god kvalitet i hela länet **och med möjlighet till uppföljning har samverkansmyndigheterna i Norrbotten** upprättat en gemensam och tydlig basnivå avseende insatser vid våld i nära relation.*

Basnivå för kommuner i Norrbotten insatser

Basnivån för kommunens insatser utgår dels från *Socialtjänstlagen 5 kap §11 och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd* för socialnämndens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld (SOSFS 2014:4), dels från socialstyrelsens handbok *Våld*. Socialnämnden har ansvar för att ta ett helhetsgrepp när det gäller frågan om våld i nära relationer.

- Socialnämnden ska ha en handlingsplan och i den fastställa uppföljningsbara mål avseende våld i nära relation, enligt föreskrifter och allmänna råd **SOSFS 2014:4**.
- Lättillgänglig information på kommunens hemsida om vart personer utsatta för våld i nära relationer, våldsutövare och närstående kan vända sig för stöd och hjälp.
- Personal inom **socialtjänstens samtliga verksamhetsområden** ska ha adekvat kompetens och medvetenhet om våldsutsatthet, inklusive särskilda behov hos sårbara grupper. Den personal som direkt ansvarar för att genomföra insatser ska ha fördjupad kompetens.
- **Anställda inom kommunens verksamheter som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen ska ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående och förmåga att omsätta kunskaperna praktiskt.**
- **Personal inom utbildningsområdet behöver särskild kunskap vid oro/misstanke om att barn far illa på grund av upplevelser av våld i nära relationer.**
- Vid utredning av den våldsutsatta vuxna och barn som bevittnat våld behov av stöd och hjälp ska särskilda utredningsmodeller och bedömningsinstrument användas som stöd i arbetet.
- Utsatta vuxna och barn som bevittnat våld ska erbjudas särskilda insatser mot våld som kan behöva kombineras med socialtjänstens övriga bistånd. Socialtjänsten ska kunna erbjuda följande särskilda insatser riktade mot våld:
  - Skyddat boende.
Tillfälligt boende för den våldsutsatta vuxna med kvalificerad personal och som har skyddsanordningar, t.ex. larm och lås.
  - Information om skydd, råd, stöd, behandling och polisanmälan ska ges i så tidigt skede som möjligt. Information behöver bl.a. vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar, på lätt svenska och olika språk. **Information riktad till barn ska anpassas efter barnets mognad och förmåga.**
  - Råd, stöd och behandling, individuellt eller i grupp, särskilt riktad mot våld ska erbjudas utsatta vuxna och barn samt barn som bevittnat våld.

- Hjälp vid kontakt med andra myndigheter och förmedling av kontakt med frivilligorganisationer.
- Socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden ska gemensamt utforma rutiner för att säkerställa barns skolgång i samband med vistelse i tillfälligt boende eller skyddat boende, som bedrivs av ideell organisation eller inom ramen för kommunal verksamhet.
- **Våldsutövare ska erbjudas stöd och behandling individuellt eller i grupp.**
  - Att erbjuda och ge insatser till dem som utövar våld är en viktig del i arbetet för att förebygga och motverka våld.
- Socialnämndens insatser för den enskilde ska vid behov utformas och genomföras i samverkan med myndigheter och andra aktörer och nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.
- **Kartläggning av omfattningen av våld i nära relation.**

Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds våldsutsatta och barn som bevittnat våld svarar mot behoven i kommunen (SOSFS 2014:4).

Den kartläggning av omfattningen av våld eller andra övergrepp mot kvinnor av närstående och barn som bevittnat våld som socialnämnden regelbundet ska göra (SOSFS 2014:4), är ytterligare ett område där socialtjänstens samverkan med myndigheter och andra aktörer är viktig, bl.a. när det gäller att genomföra olika slags datainsamlingar.

Basnivå för Norrbottens läns landsting

Basnivån för landstingets insatser utgår från Patientlagen, SOSFS 2014:4 och Sveriges kommuner och landstings positionspapper "För kvinnofrid – mot våld i nära relationer" samt rekommendationer från Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitets.

- **Landstinget har en anvisning för arbetet med våld i nära relation.**
- **Personal inom landstingets verksamheter: primärvård, akutsjukvård, barnsjukvård, samt vuxenpsykiatri ska ha grundläggande kompetens och medvetenhet om våldsutsatthet. Den personal som direkt ansvarar för att genomföra insatser ska ha fördjupad kompetens.**
- **Frågan om utsatthet av våld i nära relation ska rutinmässigt ställas och dokumenteras i journalen.**

- Landstinget har ett ansvar att identifiera utsatta barn. Barnen ska erbjudas omedelbara och förstärkta insatser utifrån barnets specifika behov. **Arbetet sker i samverkan mellan landsting, kommun och rättsväsendet.**
- **Personal inom hälso- och sjukvården har skyldighet att vid oro/misstanke om att barn far illa, omedelbart göra en skriftlig anmälan enligt Socialtjänstlagen kap14 § 1 samt Hälso- och sjukvårdslagen § 2c, § 2f samt § 2g.**
- **Vid undersökning av våldsutsatta kvinnor och barn, samt barn som bevittnat våld ska upprättande riktlinjer och rutiner följas.**
- **Dokumentation av våldsutsatthet ska genomföras enligt upprättade riktlinjer och rutiner.**
- **Landstinget ska erbjuda följande särskilda insatser riktade mot våld:**
  - Information om polisanmälan, skydd, råd, stöd och behandling.
  - Lättillgänglig information på landstingets hemsida om vart våldsutsatta, våldsutövare samt anhöriga till våldsutövare kan vända sig för stöd och hjälp till behandling.
  - Information till barn enligt hälso- och sjukvårdslagen § 2g.
  - Information ska finnas på webbportalen *Råd om vård 1177*.
  - Utsatta kvinnor och barn samt barn som bevittnat våld ska erbjudas råd och stöd, samt vid behov behandling särskilt riktad mot våld. ~~Detta sker individuellt eller i grupp.~~
  - Hjälp vid kontakt med andra myndigheter och förmedling av kontakt med frivilligorganisationer.

Basnivå för Åklagarkammaren

Åklagaren leder alltid och ansvarar för utredningar om misstänkt brott mot nära anhörig och mot målsäganden under 18 år samt utredningar om kontaktförbud. Åklagare tar biträde av polismyndigheten för att vidta åtgärder under respektive utredning som exempelvis förhör med olika bevispersoner. Åklagarmyndigheten och polismyndigheten är olika myndigheter med olika ansvar. Åklagaren arbetar med fokus på såväl brottsoffer som förövare och under krav på att iakttäta objektivitet och rättssäkerhet.

- **Att utredningarna håller så hög kvalitet som möjligt så att lagföring kan ske.**
- **Att åklagare strävar efter närvaro vid förhör med målsäganden under 18 år för en snabb och rättssäker utredning av misstänkt brott.**
- **Att barn uppmärksammas i utredningar som brottsoffer i brottsskadelagens mening.**

- Att barnens situation utreds, dokumenteras och uppmärksammas som försvårande omständighet vid lagföring.
- Att utredning och lagföring sker av brott mot målsäganden under 18 år inom tre månader.
- Att utredning och lagföring sker av brott mot målsäganden över 18 år inom sex månader.
- Att framställan sker till domstol om förordnande av målsägandebiträde, offentlig försvarare och särskild företrädare för barn sker så snart som möjligt.
- Att målsägandens skadeståndstalan förs i domstol.
- Att de inblandade parterna bemöts på ett korrekt och empatiskt sätt.
- Att pröva ansökningar om kontaktförbud.
- Att åklagare medverkar i samverkansgrupper och bidrar med sin kompetens i olika sammanhang i den utsträckning det är möjligt.

Basnivå för Region Nord – Polisområde Norrbotten insatser vid mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Polisen har tillsammans med Åklagarmyndigheten ansvar för brottsutredningen.

- Effektivt ingripande, bedömning av risk, skydd av den utsatte. Initial riskanalys ska göras av den polis som först möter med den utsatte.
- **Strukturerad riskanalys ska göras i enlighet med RPS riktlinjer och i samband med bedömd risk erbjuds säkerhetssamtal/motiverande samtal.**
- **Skyndsamt informera om rätten till målsägande biträde vid vissa brott.**
- Genomföra brottsutredningar på ett effektivt och säkert sätt med beaktande av de fyra kända framgångsfaktorerna:
  - det finns vittnen som på något sätt styrker den utsattes berättelse,
  - förmår den utsatte att delta i den fortsatta utredningen,
  - dokumentera skador,
  - den misstänkte medger brottet åtminstone till viss del

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Teckenfärg: Röd

- Rutinmässigt informera, stödja och hjälpa den utsatte att få kontakt med samhällets stödinstitutioner som kan ge hjälp vad gäller skyddat tillfälligt boende, ekonomiskt och socialt stöd för den utsatte.
- Vid misstanke om brott i nära relation där barn finns med, ska **alltid** en anmälan **skyndsamt** skickas till Socialtjänsten **i enlighet med SoL 14**.
- Personal inom polisen Polismyndigheten ska ha grundläggande kompetens och medvetenhet om våldsutsatthet inklusive särskilda behov hos sårbara grupper.
- Lättillgänglig information på polisens hemsida om vad den som utsatts för brott i nära relation har för rättigheter och hur polisen kan hjälpa den som utsatts.

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Formaterat: Teckenfärg: Röd

Basnivå för samverkan i Norrbotten

Alla myndigheter som ingår i Samverkan mot våld och basnivån har ett ansvar att samverka i enlighet med lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd, riktlinjer, rekommendationer samt *Myndighetssamverkansplan i Norrbottens län* och andra överenskommelser.

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för sammankallande till samverkan och andra myndigheter tar sitt ansvar genom att medverka i övergripande strategisk samverkan liksom i specifika operativa samverkansmodeller. Landstinget, polisen och åklagarmyndigheten agerar utifrån sin unika kunskap och sitt särskilda ansvar och uppdrag i de samverkansstrukturer som finns tillgängliga.

- **Stöd till våldsutsatta personer och personer som utövar våld ska förbättras och förstärkas genom samverkan för ett effektivare och samlat grepp till skydd, stöd och hjälp för våldsutsatta personer utifrån deras individuella behov.**
- **Strukturerade samverkansmodeller, t. ex enligt *Från polisanmälan till stöd och hjälp* samt *Anpassa utredningar efter barnens behov* eller *Samordnad individuell planering (SIP)* används vid operativ samverkan i individärenden mellan myndigheterna.**
- **Strategisk samverkan sker genom befintliga nätverk på nationell, regional och lokal nivå;**
  - Myndigheterna är representerade i nationella nätverk, SKL
  - Myndigheterna är representerade i regionala nätverk, t.ex. länsgruppen för kvinnofrid och specialistgruppen Samverkan mot våld
  - Myndigheterna är representerade i lokala nätverk för samverkan, till exempel lokal myndighetssamverkan.
- **Operativ samverkan sker genom ett aktivt deltagande gällande planering, samordning och utförande av insatser utifrån individens behov och på initiativ av någon av samverkansparterna, t. ex genom Barnsamaråd.**